

LUOMUSIEMENTÄ TARVITAAN LISÄÄ

25.03.2020 19:11

Ensi vuoden alusta voimaan astuvan uuden luomuasetuksen tavoitteena on, että luomupeltoihin kylvetään jatkossa vain luomusiementä. Nykyisin suomalaisten luomutilojen kylvösiemenestä luomua on noin 60-70 %. Uuteen asetukseen varautumista pohtinut fokusryhmä ehdottaa luomusiemenen tuotannon tuplaamista vuoteen 2030 mennessä.

EU:n uuden luomuasetuksen tavoite on edistää luomusiemenen käyttöä sekä uusien luomuun sopivien lajikkeiden jalostusta. Asetuksen myötä tavanomaisesti tuotetun siemenen poikkeusluvut loppuvat vuonna 2035, jonka jälkeen luomutiloilla tulisi kylvää vain luomusiementä. Luomusiementä tarvitaan siis merkittävästi lisää.

Ehdotus tuplaamisesta tarkoittaa, että nykyisten 150 siementuottajan lisäksi tarvitaan saman verran uusia tuottajia. Ryhmä ehdottaa myös luomusiementuotannon osaamisen kehittämistä

Jotta luomusiemenen tuotantoa pystytään lisäämään, luomusiemenen käytön tulisi kasvaa jo ennen poikkeuslupien päättymistä. Muihin maihin verrattuna sertifioitua kylvösiementä käytetään Suomessa vähemmän niin luomuna kuin tavanomaisenakin. Luomusiemenen käyttöä rajoittavat huono saatavuus, tavanomaista siementä korkeampi hinta sekä rajoittunut lajikevalikoima.

Uusi asetus vahvistaa luomutuotantoa

Luomusiementuotannon fokusryhmän vetäjän, ProAgria Etelä-Suomen luomuasiantuntijan **Pekka Terhemaan** mukaan pitkällä aikavälillä uusi asetus turvaa ja vahvistaa luomutuotantoa.

– Käytäntöjen muutos on viljelijöiden näkökulmasta suurin haaste, sanoo Pekka Terhemaa.

Viralliset lajikekokeet eivät selvitä lajikkeiden soveltuvuutta luomutuotantoon. Fokusryhmä ehdottaa, että nykyistä hajanaista luomun lajikeketoimintaa vahvistetaan turvaamalla sen

rahoitus ja perustamalla Suomeen luomun lajiketoimikunta, joka arvioi tuloksia ja julkaisee suosituksia lajikkeiden soveltumisesta luomuun.

– Tavanomaisen siemenen vaihtaminen luomuun on myös kustannuskysymys, joten lisää tietoa lajikkeista luomuviljelyssä tarvitaan, Terhemaa sanoo.

– Luomusiemenen hinta todennäköisesti tulee alaspäin nykyisestä tasosta. Osaamisen myötä siemensadot ja siemensaanto paranevat. Myös kasvava volyyymi pienentää koko ketjun kustannuksia siemenkiloa kohti, summaa Pekka Terhemaa fokusryhmässä käytyjä keskusteluja.

Siemenliike valmistautuu kysynnän kasvuun

Tilasiemen Oy on siemenliikkeenä lähtenyt jo valmistautumaan luomusiemenen kasvavaan kysyntään. Yrityksellä on 40 pakkaajaa, joista kahdeksalla on luomusiemenpakkauslupa.

– Täytyy olla riittävästi tuottajia ja toisaalta tietotaitoa. Uusista luomutiloista pitää löytää niitä, joilla on valmiutta lähteä tuottamaan luomusiementä, sanoo Tilasiemen Oy:n toimitusjohtaja **Antti Ollila**.

Pelkkä uusi asetus ei tuo muutosta Tilasiemen Oy:n nykyiseen tuotantoon, vaan yritys katsoo mille lajikkeille markkinoilla on kysyntää. Viime kädessä lajikkeiden ominaisuudet, kuten jyväkoko, valkuainen ja sakoluku määrittävät mitä lajikkeita jalostava teollisuus haluaa ja lajikkeen agronomiset ominaisuudet vaikuttavat siihen mitä lajikkeita viljelijät haluavat viljelevät. Sen vuoksi Antti Ollila ei usko, että esimerkiksi vanhoihin lajikkeisiin syntyy laajempaa kiinnostusta.

Ollilan mukaan se, että saadaan selkeät pelisäännöt, helpottaa tuotantomäärien hallittua lisäämistä

– Monet asiat ovat vielä avoimia uuden asetuksen suhteen. Kuitenkin sen pitäisi selkiyttää luomusiemenen käytön ennustettavuutta, sanoo Antti Ollila.

Uudet tuulet luomujalostukseen

EU:n uusi asetus ulottaa luomun kasvinjalostukseen asti. Tavoitteena on saada luomuviljelyyn hyvin soveltuvia taudin ja tuholaisen kestäviä, satovarmoja lajikkeita sekä turvata luomussa keskeistä monimuotoisuutta. Luomujalostuksessa voi olla myös muita erityisiä luomuun soveltuvia tavoitteita liittyen esimerkiksi maku-, leivonta- ja rehustusominaisuuksiin.

Uusi asetus mahdollistaa kaksi täysin uutta luomusiemenen vaihtoehtoa: luomulajikkeen sekä luomumonimuotoaineiston. Ne kumpikin jalostetaan ja testataan luomuviljelyssä ja molempien tavoitteena on laaja geneettinen monimuotoisuus. Suomessa kehitys on vasta alussa ja vie vuosia, että näitä on virallisesti tarjolla.

Luomusiemenviljelijä ja monimuotoviljojen jalostaja **Magnus Selenius** uskoo, että maataisviljoja jalostamalla ja risteyttämällä esimerkiksi modernien lajikkeiden kanssa voi löytyä luomuviljelyyn sopivia lajikkeita.

– Maataiset ja muut vanhat viljat voivat olla avainasemassa luomun erikoistumisessa, Selenius sanoo.

Seleniuksen mukaan monimuotoviljassa täytyy olla jokin ominaisuus, joka saa viljelijän kiinnostumaan siitä. Viljelyarvo voi tulla esimerkiksi siitä, että se on vanhaa perimää. Koko ajan yritetään löytää parempia ja satoisempia lajikkeita ja esimerkiksi aikaisempia vehnälaajikkeita luomujalostukseen.

– Jo nyt hapanjuurileipurit leipovat mielellään vanhoista viljoista. Yksijyvänä ja emmer voisivat myös korvata riisiä, Magnus Selenius sanoo.

Luomuala ratkoo haasteita yhdessä

Kuluneen talven aikana luomuala on pohtinut yhdessä luomusiemenen tuotannon lisäämistä sekä luomulajikkeiden ja monimuotoaineistojen tarjonnan edistämistä. Mukana työssä ovat olleet muun muassa Pro Luomu, Luke, Ruokavirasto, MTK, ProAgria, siemenliikkeet sekä viljelijät.

Terhemaa toimii asiantuntijana Kymenlaakson alueella, joka on vahvaa luomuvilja-alueita. Siementuottajia on kuitenkin vähän.

– En näe mahdottomana, että siementuotanto lisääntyisi. Kymenlaakson alueella ei ole ollut siementuotannon kulttuuria, joten se pitäisi rohkeasti aloittaa. Päätoimiselle viljelijälle se on taloudellisesti hyvä mahdollisuus, Pekka Terhemaa sanoo.

Hukkakauraa on pidetty alueella esteenä siementuotannolle. Terhemaan mukaan puhtaita alueita ja lohkoja on, ja huolellisuudella sekä viljelytekniikalla hukkakaura saadaan kuriin.

Työn tuloksena syntyneitä strategioita ja toimenpiteitä esiteltiin Luomufoorumin etäseminaarissa 25.3. Esitys on katsottavissa osoitteessa <https://youtu.be/c1G7Ws34FTM>

Lisätietoja:

- Pekka Terhemaa
luomuasiantuntija, ProAgria Etelä-Suomi
040 518 7130, pekka.terhemaa@proagria.fi
- Marja-Riitta Kottila,
toiminnanjohtaja, Pro Luomu ry,
puh. 040 581 9252, marja-riitta.kottila@proluomu.fi

Monimuotoinen luomutuotanto -seminaari oli osa Luomu lentoon Kaakkois-Suomessa -hanketta, jota toteuttavat Pro Luomu ry ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk. Hanketta rahoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskus Euroopan maaseuturahastosta.

Kuva: Pro Luomu ry